

VEČERNI LIST

Posamezna številka 60 vln.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vln.

Cene po pošti:

za celo leto . R 84—
za pol leta . R 42—
za četrt leta . R 21—
za 1 mesec . R 7—
Za Ljubljano mesečno 7 R
Za inozemstvo mesečno R 12—
Uredništvo in uprava:
Kopitarjeva ulica št. 6
Uredn. telefon št. 50

Mi gremo na plan!

Svet se maje, vse dežele pretresajo silovitih sunki. V imenu ljubezni se kolje, v imenu svobode se teptajo najpriprostejša človeška prava. Ne maje se samo svet, marveč se je popolnoma preobrnil, postal na glavo, da se človeku skoro zdi, da ga ni več izhoda iz te brezlike kolobocije.

In vendar! Kdor ima le nekoliko Krevke bistroumnosti, pogleda v bodočnost, ta bo priznal, da je dandanašnje neznosno stanje nujna posledica svobodomiselnega svetovnega naziranja, obstoječega kapitalističnega družabnega reda ter nujna posledica brezobzirnega boja, ki se bje med sedanjim krivičnim in bodočim socialnim družabnim redom. Svobodomiselnost načela, načelo gospodarskega, državnega in pravnega liberalizma so proglasila človekovo neodvisnost od Boga in njegove potave. Prva posledica tega je bila, da je vsak poedinec stremel v prvi vrsti za nasičenjem svojih osebnih koristi brez ozira na to, ali trpi vsled tega njegov bližnji ali ne. Tako se je človeštvo po zaslugi svobodomiselnih prerokov (italijanskih, francoskih, angleških in nemških) oddaljilo svojnemu bistvu: Socialnemu čustvu — vanju in delovanju. Kajti človek je po svojem bistvu socialen, navezan na družbo. Kdor pa živi v družbi, ta mora skupnim interesom podrediti svoje osebne. Svobodomiselnost je doseglo baš nasprotno: Proglasilo je poedince za Boga in ustvarilo globoko utrjeno podlago kapitalističnemu družabnemu redu in zaslužju tatisticev delavnih ljudi na korist par bogatih lenuhom. Albin Prepeluh sam je priznal, da je svobodomiselnost v svojem bistvu protisocialno; liberalno akademsko društvo »Jadran« pa ima v svojem programu svobodomiselnost in socialno delo pod enim klobukom. Obsodili so sami sebe, ker so napačno spoznali. Njihov program je vesel začetek žalostnega konca. Čas pojde preko gnilih preostankov iz bolne predvojne dobe. Kovalcem bodočnosti je treba močnih osnovnih in gospodarskih načel!

Mi zavračamo zato svobodomiselnost na celi črti, ker je v svojem bistvu protisocialna, ker je ono v prvi vrsti rodilo gospodarski liberalizem, ki je udinjal bedno delavstvo par močnjakom. Mi, ki hočemo družabni red, izpovemo, da je predpogoj vsakega priznanja Boga in njegove potave, ki je prepričan, da ni sam sebi naroden, da ima nad seboj višjo oblast, tak človek se šele zaveda, da mu je najslabši in najrevnejši brat, ki je toliko vreden pred Bogom kot kdo drugi, če ne več. Kajti Bog ne bo sodil ljudi po njih premoženju, marveč po njih delih, v kolikor so bila dobra ali slaba.

Kdor pa hoče na delo, mora biti najprej na jasnem sam s seboj. Spoznajmo se: Veliko smo zagrešili, premalo smo se ozirali na svojega bližnjega, preveč smo nasicevali samo svoje koristi! Pri jajcu, pri zavoju tobaka, pri cigari in cigareti smo iskali dobička! Iz malega pa raste veliko. Kjer so močje nepravilnosti v malem, tam so neogoče tudi v velikem. Z majhnim začneš, z velikim nehaš. To je bilo Zato in vedno je imelo slabe posledice. Vse to ti prav nič čudno, da vlada danes na izhodu iz tega groznega stanja: Sa, le človek, ki je spoznal svojo napako in se obsodil, le tak človek bo imel trajen uspeh in trdno, nepremagljivo v zmago prepričano armado za seboj.

Dobra etična načela pa morajo imeti za posledico dober in pravičen gospodarski red. Pravna načela so neskončni okoliščinski, v katerem se gibljejo najrazličnejše gospodarske oblike, ki so ob svojem času močje in upravičene.

Nas okvir so krščansko-nravna načela. Dosledno izvajane v dejanskem življenju morajo prej ali slej roditi krščansko-socialistični gospodarski red. Za dosled-

no izvajanje pa je potrebno potrebna preosnovitev vsakega posameznika v krščansko-nravnem smislu. Ko bo doseženo to, potem pojde naša ideja kot gorski plaz naprej preko vseh zaprek. Brez težav in same po sebi bodo padale nasprotni postojanke v naše roke! Zato bodite močni sami v sebi, pristaši krščansko-socialističnega prepričanja! Spoznajte se in obsodite

Revolucija v Italiji.

Trst, 1. julija. Vesti, ki prihajajo iz Italije, so naravnost usodne. Revolucija, ki se je začela v Anconi, je potegnila za seboj tudi druge kraje. V uporih stoje sedaj ne le delavci, marveč tudi kmetje-koloni in celo vojaki. Kraljeva garda in karabinjerji so v boju z uporniki.

Pred Ancono stoje bojne ladje, ki bombardirajo mesto. Na suhem se bjejo boji med vladnimi četami in uporniki, kateri so zasedli gričevje okrog mesta. V Anconi je več sto mrtvih, mnogo hiš je porušeni, trgovine oplenjene.

Revolucionarno gibanje se je razširilo na cele pokrajine Romanja, Umbrija, Mar-

ter glejte v bodočnost, proti našemu cilju: Krščanski socializem po celem svetu, en hlev in en pastir!

Vase! Na delo! Vseposvoda naj gre glas o krščanskem socializmu in njegovih predhodnikih: O samospoznanju in samoobsodbi! Bodočnost pa je in mora biti naša in krščansko-socialistična!

ki, kjer se je 29. junija začela splošna stavka. V Forli je splošna stavka delavcev in kolonov. Vršili so se krvavi spopadi. Enako v krajih Ceseni in Rimini. V mestu Pesaro so se vršili krvavi poulični boji. Uporniki so vrgli v zrak smodnišnico.

Položaj Italije je nad vse kritičen. Ljudstvo zahteva socialnih preosnov in konec albanskih in imperialističnih pustolovščin.

LDU Pariz, 1. julija. Po brzjavki iz Rima je proglašena v Rimu splošna stavka v znak solidarnosti s položajem v Anconi. Delo je popolnoma ustavljeno, razen pri telefonih in brzjavah. V mestu in predmestih so veliki oddelki policije in vojske.

ga je predložil finančni minister. Razen tega so razpravljali o mnogih drugih važnih vprašanjih, ki se tičejo zunanje in notranje politike naše države.

UGODEN PRORAČUN.

LDU Belgrad, 1. julija. Jutri se bo predložil narodnim poslancem proračunski predlog za leta 1919—1920—1921. Vsota vseh dohodkov in izdatkov znaša približno 4 in pol milijarde dinarjev. Razlika med dohodki in izdatki v znesku 100 milijonov dinarjev je z ozirom na celo vsoto tako minimalna, da ne pride v poštev. V Italiji n. pr. znaša deficit 14 milijard, pri nas pa samo 100 milijonov. Ta ugodni položaj bo vsekakor vplival na vrednost našega denarja, ki se bo gotovo morala dvigniti.

POGAJANJA MED RUSIJO IN ANGLIJO PREKINJENA.

LDU Pariz, 1. julija. (DunKU — Brezlično.) Kakor poroča »Petit Parisien«, je Lloyd George Krasinu izjavil, da se bodo trgovinska pogajanja mogla šele tedaj nadaljevati, ko bo moskovska vlada dokazala, da ima lojalne in spravljive namene. Vsled tega je Lloyd George angleške odposlance pri vrhovnem gospodarskem svetu naprosil, da azopet odpovedo sejo, ki bi se imela vršiti v sredo v navzočnosti boljševiskih delegatov.

BOJI MED POLJAKI IN RUSI.

LDU Varšava, 1. julija. (DunKU — Brezlično.) Pri Zlevskem se naše čete srdito bjejo. Pri kraju Mezirječi smo odbili sovražnega napad. Pri Pergi smo porazili 74. sovražniško brigado. Sovražnik je imel oba dneva velike izgube.

PROTI TURKOM.

LDU London, 1. julija. (DunKU — Reuter.) »Times« javljajo: Angleške čete so zasedle Lapsaki, ne da bi zadele na odpor. V Kilidbaru so se izkrcale grške čete v ojačenje francoske posadke.

ČEHI IN ITALIJANI.

LDU Praga, 1. julija. Tukajšnji italijanski poslanik baron Cordomiro je izročil ministru za zunanje stvari v imenu italijanskega narodnega komiteja italijansko spominsko vojno kolajno kot odlikovanje čehoslovaške vlade.

ČEHI IN RUSI.

LDU Praga, 1. julija. Čehoslovaška vlada pristaja na to, da ruski Rdeči Križ odpošlje v Čehoslovaško tri ruske delegate, od katerih bi bil eden berlinski zastopnik ruskega Rdečega križa. Obenem pa zahteva čehoslovaška vlada, da se tudi čehoslovaškemu Rdečemu križu dovoli, da pošlje svoje člane na rusko ozemlje, da bi se mogli pobrigati za povratek tamošnjih čehoslovaških pripadnikov.

Širite „Večerni list“!

Papež in mir.

Ko so se letošnjo pomlad dovršavala pogajanja za obnovo diplomatskih zvez med Francijo in Vatikanom, je izdala »Unija mladih francoskih republikancev« kričeč plakat, na katerem je protestirala proti tej nameri med drugim s temi-le besedami: »Ali ima papež, ta zaveznik pruskih roparjev in habsburške hiše, ki ni imel nobene besede sočutja za krvaveče človeštvo, pravico do državljanstva v Franciji? Voltaireja, Viktorja Hugo in Jauresa?« Ta nesremnost je zbudila celo revolucionarnja Ermenouvillesa tako zelo, da je napisal v pariškem boljševiškem časopisu »Vie ourière« dne 7. maja članek, v katerem je mlade kričaje najodločneje zavrnil.

Ermenouvilles pravi, da je mogla gornji stavek zapisati ali velikanska nevednost ali pa izrečno zla volja. Že v Ligi za človeške pravice — nadaljuje Ermenouvilles — je radikalec Lucien Le Foyer naglašal dejstvo, da je tekom vojne papež Benedikt XV. dvakrat z vso oblastjo in vsem povdarkom podal vojujočim državam mirovne predloge. To pa še ni vse. Ampak papež tudi v svojih pismih, govorih in opominih ni nehal delati za mir.

Tako je 1. 1915 ukazal »molitev za mir«, istega leta dne 30. julija je izdal poziv »Krščanstvu«, za mir je govoril v konzistoriju 5. decembra 1915, v pismu kardinalu Pompiliju dne 4. marca 1916, v breveju vernikom dne 1. avgusta 1917.

V pozivu 1. 1915. je pisal papež: »Vojujoče se narode zaklinjamo, naj končno napravijo konec temu strašnemu krvolitju, ki onečašča Evropo; bratska kri je, ki namaka zemljo. Ni res, da se more ta strašni boj končati le s silo orožja. Obrnite se vendar končno od te blazne besnosti medsebojnega uničevanja in se zavedite, da bodo ponižani in premagani narodi le škripaje nosili jarem zmagovalcev in da bodo pripravljali maščevanje, izročujoč od rodu do rodu žalostno dedščino sovraštva in osvete.« L. 1916: »Ne moremo drugače, nego da še enkrat povzdignemo svoj glas proti tej vojni, ki se nam zdi kakor samomor civilizirane Evrope.«

L. 1917: »Ali naj civilizirani svet res postane eno samo pokopališče? Ali hiti Evropa, ki je nekoč tako cvetela, v blodnji gonji v prepad in lastni samomoru?«

To so le kratki citati; toda treba je brati razna papeževa pisma v celoti, da danes bolešno občutimo, koliko sočutja, pravičnosti, razumnosti in dalekovidnosti je v njih. »Naših ljubeznivih in iskrenih svetov kot očeta in prijatelja niso hoteli poslušati, pravi papež na nekem drugem mestu. To je le prerisnično. Ne le, da vlada papeža niso hoteli poslušati, marveč so njegove iskrene izjave in opomine še prikrile in celo katoliški listi in činitelji so iz teh izjav iztrebili vse, kar je križalo pota vojnemu fanatizmu.

A ne dovolj tega, so se zavezniške vlade o priliki vstopa Italije v vojno v tajni pogodbi dne 26. aprila 1915. zarotile proti vatikanu z naslednjo točko (15.): »Francija, Anglija in Rusija se zavezujejo, da bodo podpirale Italijo v tem pravcu, da zastopnikom sv. stolice ne bodo dovolile, da bi napravili kak diplomatski korak na korist miru ali za ureditev vprašanj, ki so nastala po vojni.« To se pač pravi, z najnižjim nasiljem onemogočiti vsak moralni korak papeštva. Zola piše — nadaljuje Ermenouvilles — v svojem romanu »Rim«, da je papež »edina velika, prava mednarodna avtoriteta, ki je prosta monarhičnih interesov in ki govori v imenu človečanstva, visoko se dvigajoča celo nad domovinsko idejo.« In ravno tej avtoriteti so znali voditelji šovinističnega kapitalizma in socialnega zločina zamašiti usta in ji zvezati roke. Sedaj pa, vi mladi ljudje, preiščite vse govore in vsa dejanja raznih papežev radikalizma (radikalnih voditeljev. Našli boste le to, da so oni soodgovorni za vojno, ničesar pa ne boste našli, kar bi bilo po človeškem čustvu podobno temu, kar sem gori navedel in kar izvira od papeža.

Tako je pošten revolucionar počel nepošteno ali nevedno francoske radikalce; njegov nauk naj si tudi pri nas zapiše v srce vsak, ki ga je bil potreben.

Najnujnejše!

Gospoda, ki se zbira okrog takozvane demokratske stranke, danes nima nujnejšega posla, kakor zabavljati in igrati užaljeno nedolžnost. V uvodnem članku svojega glasila daje na znanje svojo jezo, ker njeni fraki ob priliki regentovega poseta niso prišli do tiste veljave, kakor se spodobi pač demokratskim frakom. Cel uvodnik je posvečen tej frakarski ideji. Na tretji strani čitamo celo z debelimi črkami natisnjeno izjavo JDS., v kateri obžaluje, da so bili naprednjaki odrinjeni. Mi sicer tega »odiranja« nismo nikjer opazili, pač pa je bilo videti zelo mnogo demokratskega »urivanja«. Vendar se nam to ne zdi najvažnejši dogodek sodobnega človeštva. Dejstvo je, da je regent bil na Slovenskem, da ga je ljudstvo sijajno pozdravilo ter da bo to brez dvoma imelo dober vpliv na našo zunanjo politiko. Tega bi se moral vsakdo zavedati, ker je to v interesu naroda. Demokratski rodoljubi se seveda nad osebno malikovanje ne morejo povzpeti. Tako je pri tej gospodi bilo in bo. Osebnost — to je poleg žepa prva reč!

Istočasno se je zgodilo, da ima »Slov. Narod« priliko zopet napadati dr. Gosarja radi stanovanjske naredbe. V notici »Na polje!« pripoveduje, kako je stanovanjski urad vrzel neko stranko, ki stanuje tik gledališča, iz njenega stanovanja. Pri tem se je zgodilo tudi, da je izgubil stanovanje ravnatelj slovenske opere g. Rukavina. Gospodu je sicer stanovanjski urad nakazal novo stanovanje, ne v vagonu, ne v Zalogu, marveč na Resljevi cesti. Toda »Narod« je radi tega kruto ogorčen ter piše: No, Gosarji so mu končno vendarle odkazali novo sobo, toda tam na — Resljevi cesti! Sobo s prehodom skozi tujo kuhinjo, sobo z železno posteljo in enim stolom: to bodi stanovanje ravnatelja slovenske opere! Naši Gosarji imajo velik respekt pred kulturnimi delavci in umet. zavodi, o tem ni nobenega dvoma. Razume se, da g. Rukavina naše opere z Resljeve ceste ne more upravljati, če mu socialno skrbstvo ne vpelje telefona in preskrbi avtomobila. Zakaj peš dirkati na Resljevo cesto ne bo mogel niti on, niti njegovi člani.

Mi imamo sicer pred g. Rukavino ves respekt; toda »Slov. Narod« mu s to notico ni storil usluge. Koliko revežev iz vagonov bi bilo srečnih, ko bi dobili stanovanje na Resljevi cesti! Koliko revežev, ki stanujejo v vagonih na ljubljanskih kolodvorih, v Zalogu, v Dravljah, mora dan na dan hoditi v Ljubljano v službo in se zvečer vračati. Toda za te se gospoda ne ogreva, ker demokratska srca vise le na frakih in klakih. Gospod Rukavina bo pač toliko telesnega junaka, da bo zmogel pet minut pešhoje od Resljeve ceste do gledališča brez avtomobila. Ampak demokratska gospoda nima toliko srčne in social. kulture, da bi delavskemu ljudstvu privoščila skromno stanovanje pod hišno streho. Koliko je revežev, ki nimajo niti sobe z železno posteljo. Koliko družin, katerih člani vrše tudi obče koristna dela, se mora zadovoljiti z enim vagonom, v katerem leže na tleh, izpostavljeni vsakemu vremenu. In vendar molče in čakajo, da jim bo ljubljanska gospoda odstopila vsaj malce prostora.

Ljubljana, sicer prestolnica naša in ne vem, kaj še, je v resnici ognjišče tuberkuloze za delavsko ljudstvo, za katero hoče dr. Gosar saj malce narediti. Toda demokracija, ki igrajo užaljene bogove radi frakov, ki so ostali morda proti pričakovanju brez odlikovanj, za delavsko bodo nimajo srca. Nam se to postopanje gnusi! Toda od njih drugega pričakovati ne moremo.

Delavsko ljudstvo pa še čaka mirno in pričakuje, da bo tudi njemu dodeljeno, stanovati enkrat v sobici z železno posteljo. Stanovanjsko vprašanje je danes pri nas važen del socialnega vprašanja. In to je danes najnujnejše, vsekakor nujeješe ko dolgovne klobase o »odiranju«.

I. jugoslovanski orlovski tabor v Mariboru.

Deputacija ameriških Slovencev je odpotovala 29. junija 1920 iz New Yorka na parniku »Kanada«. Vožnja bo trajala 14 dni, izkrcajo se v Neapolju. Nekaj jih potuje z drugimi parniki. Ob svojem odhodu iz Amerike pošiljajo pozdrave Orlovski zvezi.

Clevelandski Orel, ki je obstojal že pred vojno, se je sedaj znova pozivil. Ta Orel prevzame začasno vodstvo orlovške organizacije v Ameriki. Novemu bojovniku naš pozdrav in orlovski Bog živ!

Organizacijam! Zberite pravočasno prijave svojih članov ter jih pošljite Osrednjemu pripravlj. odboru v Ljubljano (Lj. dom, II. nadstr.).

Naročila za prenočišča sprejema Osr. pripravlj. odbor. Orli, Orlice in dijaki

imajo skupna prenočišča po šolah, katerih bo nad 6000, tem skupinam ne pristojajo prenočišča po hotelih in gostinjah. Kdor se priavi do 10. julija, se mu zagotovi prenočišče.

Župni uradi se naprošajo, da zberejo prijave, imen ne potrebujemo, le število udeležencev in želje glede prenočišč in prehrane. Posebnih prijavnih pol ni. Taborske izkaznice pošiljamo po povzetju.

Blago za orlovske kroje se naroča pri Orlovski zvezi v Ljubljani (m po 450 kron). Ne odlašajte z naročili!

Izlet na Bled napravijo gostje mariborskega tabora (Francozi, Belgijci, Čehoslovaki) v torek, 3. avgusta. Pripeljejo se do postaje Dobrava, gredo peš skozi Vintgar, obiščejo Gorje in Bled. Na Bledu se njim na čast priredi »blejska noč«. Ta dan bo vozil poseben vlak, kdor se želi pridružiti izletnikom, naj javi taborski pisarni.

Orli, Orlice!

Delavci in delavke!

Dne 4. julija 1920 priredi Koroški Orel v St. Janžu v Rožu velik orlovski tabor, na katerega vabi vse bratske odseke iz cele Kranjske. Tabora se udeleže tudi vse naše krč. soc. delavske organizacije in pa katol. izobraževalna društva.

Bratje in sestre! Koroški Orel, osvobojen tisočletnega suženjstva pričinja dihati. Koroški Orel vstaja, toda pozna se mu suženjstvo, v katerem je ječal in čakal dne, ki ga doživlja danes.

Bratje in sestre! Vaš brat Koroški Orel, na katerega ste nedavno gledali s pomilovanjem, a mu niste mogli pomagati, je danes svoboden, osvobodil se je z vašo pomočjo, toda on še vedno rabi vaše pomoči.

Bratje in sestre! Dne 4. julija 1920, ko se vaš severni brat, Koroški Orel, prikratk zbere na osvobodeni slovenski zemlji, da manifestira za svoje ideale, manifestira pa tudi za naše Gosposvetsko polje, kjer stoji pomniki naše stare slave in veličine, tedaj prihitite vsi, vsi! Prihitite naj sleherni Orel, sleherni delavec in delavka, ki res ljubi svoje brate onstran Karavank, na našo veliko manifestacijo naše katoliške in narodne misli v St. Janžu v Rožu.

Prijave za tabor sprejema Orlovska zveza v Ljubljani. Bratje in sestre, hitite s pripravi. Polovična vožnja je zagotovljena.

Politične novice.

+ Nova nemška vlada in socialisti. Kakor smo že poročali, je sestavil novo vlado na Nemškem Fehrenbach (Centrum) s sodelovanjem nemške ljudske stranke in nemških demokratov. Vse tri v vladi zastopane stranke štejejo 199 poslancev, ostale stranke pa 266. Vlada torej v parlamentu nima večine, vendar so večinski in celo neodvisni socialisti izjavili, da bodo vlado v sedanjem težkem položaju republike podpirali, ako se bo držala programa, ki ga je v državnem zboru podal državni kancelar Fehrenbach. V socialno-političnem delu tega programa je Fehrenbach napovedal: Socializacijski zakon — posebno socializacija električnega gospodarstva — se lojalno izvrši. Socialno-zavarovalni zakon se mora razmeram primerno preosnovati. Zbornica ima že v rokah zakonski načrt o zavarovanju proti brezposelnosti. V tesni zvezi s tem je vprašanje o naseljevanju na deželi in zakon o domovih. Obenem z državnim preskrbo vojnih invalidov se uredi tudi vprašanje o odškodnini vsem tistim, ki so bili o priliki vojnih dogodkov telesno poškodovani. Pripravlja se predloga v varstvo delavčevega življenja in zdravja. Preosnuje se socialno sodstvo. Izpopolniti se morajo delavska zastopstva. Vlada ima pošteno voljo, da ne bo vladala proti delavstvu, ampak zanj in z njim. — Kot prvi govornik o vladni izjavi je dobil besedo večinski socialist Scheidemann, ki je rekel: »V vladni izjavi manjka sicer marsikaj, kar bi bila moja stranka rada slišala, toda na splošno moremo biti z vladnim programom zadovoljni. Da ima Fehrenbach dobre namene in da je njegova volja čista, ni nobenega dvoma. Zato stavim vanj trdno zaupanje, da bo zastavil celo svojo osebnost v varstvo ustave. Pri tem bo imel socialnodemokratsko stranko na svoji strani, ako bo v zmislu danes označenega programa ostal zvest delavstvu. Da socialni demokrati topot prvič niso zastopani v vladi, je kriva politika neodvisnih.« Scheidemann si je nato neodvisno pošteno privoščil in jim očital sebičnost, kratkovidnost in zaslepljenost. Končno je zahteval, naj se odpravijo vojaška sodišča in veleposest; v zunanji politiki naj vlada dokaže svetu miroljubnost nemške republike. Za njim je govoril neodvisni socialist Ledebour, ki je napovedal za slučaj, da bi vlada trpela poleg sebe postransko vojaško vlado, generalni štrajk. Zahteval je, naj ostane prisilno gospodarstvo v veljavi tudi v bodoče in naj se socializirata vele-

posest in stanovanjstvo. Končno se je izrekel za odpravo stalnih vojska, kar se bo pa posrečilo doseči le združenemu delavstvu vsega sveta. — Nemškonalni govornik je izjavil, da bo njegova stranka počakala na dejanja vlade. — Vprašanju zaupnice vladi se bo državni zbor izognil na ta način, da bo sklenil: »Vlada se naproša, da vodi svoje posle v zmislu svoje programatične izjave.« Da bo ta sklep dobil večino, ni nobenega dvoma, ker nobena skupina ni vladni naravnost nasprotna.

Dnevne novice.

— Dr. Mahnič je včeraj došel v Zagreb. Danes odide v Varaždinske toplice.

— Delavci na mariborskem taboru. Delavcem, ki se priglašajo za mariborski tabor pri svojih skupinah, naznanjamo, da sko taborske karte na razpolago v pisarni J. S. Z!

— Osebnodohodninski davek. Včeraj je finančni minister Stojanovič odgovoril na interpelacijo poslanca Sušnika glede postopanja pri odmerjenju davka na osebno dohodnino. Poslanec Sušnik je zahteval, da se eksistenčni minimum, ki znaša doslej 1600 K, zviša na 10.000 K. Minister Stojanovič je odgovoril, da se v resnici dogajale napake pri odmerjenju osebne dohodnine. V razpravi o finančnem zakonu bo predlagal, da se eksistenčni minimum zviša za 100 %, t. j. na 3200 K.

— Zdravniške štipendije. Ministrstvo za narodno zdravje je razpisalo osem zdravniških štipendij, in sicer po eno štipendijo za proučevanje socialne higijene, epidemijologije, bakteriologije, razne higijene, tuberkuloze, obrtne in industrijske higijene, občne higijene in stavbene higijene. Štipendije znašajo 10.000 dinarjev za eno šolsko leto razven povračila stroškov za šolnino, kurze, laboratorije in potne stroške. Natečaj traja do 1. septembra t. l. in je prošnje vlagati potom Zdravstvenega odseka za Slovenijo in Istro v Ljubljani. Kraj, v katerem se ima proučevati poedina stroka, predpiše ministrstvo za narodno zdravje. V prošnji mora prosilec izjaviti, da bo, ako dobi štipendijo, podpisal reverz, s katerim se zaveže, da bo trikrat tako dolgo, kakor bo vžival štipendijo, služil v državni službi in da ne bo izvrševal privatne zdravniške prakse. — Interesenti se opozarjajo na razpis v »Uradnem listu«.

— Ureditev častniških plač. Belgrajska »Politika« doznava, da se bo istočasno z regulacijo plač civilnih uradnikov rešilo tudi vprašanje častniških plač. Že na veliki enketi, ki se je prošlo zimo bavila s tem vprašanjem, so poizkusili tudi častnike uvrstiti v razrede. Vendar takrat ni bilo mogoče doseči sporazuma. Sedaj pa so premagali še zadnje ovire in so tudi častnike uvrstili v činovne razrede. Po načrtu, ki se sedaj izdeluje v vojnem ministrstvu, je razdelitev naslednja: I. razred vojvoda, II. razred armijski generali, III. divizijski generali, IV. polkovnik, V. podpolkovnik, VI. major, VII. kapetan 1. razreda, VIII. kapetan 2. razreda, IX. poručnik, X. potporučnik. Plače posameznega razreda odgovarjajo plačam civilnih uradnikov istega razreda. Potemtakem pričnejo častniki svoje službovanje že z X. razredom, dočim se uvrste civilni uradniki pri vstopu šele v XI. plačilni razred. Vojvoda bo imel torej čin ministrskega predsednika, dosedaj pa je imel čin ministra. Poleg častniških plač se bo znatno izboljšalo tudi gmočno stanje podčastnikov. Ista komisija, ki je izdelala načrt o ureditvi plač civilnih uradnikov, bo pod predstvom g. Marka Gjuričiča izdelala tudi načrt za ureditev plač častnikov.

— Obлека za dobrovoljce. Odbor jugoslovanskih dobrovoljcev poziva vse dobrovoljce, ki po odpustu iz vojske niso prejeli civilne obleke, da prijavijo najkasneje do 1. julija svoje točne naslove. Na poznejše prijave se ne bo oziralo.

— Knjižnica dr. Jagiča. Vlada je odkupila knjižnico dr. Vatroslava Jagiča, bivšega vseučiliškega profesorja in znanega slavista. Knjižnica bo izročena slovenskemu seminarju belgrajskega vseučilišča.

— Nečuvjen rop. Jurij Stanič je iz Bat doma, dasi ima stariše doma, se klati okoli. Ko je bil 14 let star, je bil že obsojen na 14 mesecev ječe, ker je kradel. In zopet sedi zdaj na zatožni klopi. Mladi 11 letni deček Stanko Kunavar iz Dolnic je pripovedoval pred sodiščem to-le povest: »K čevljarju sem šel v Stransko vas. Ko sem se peljal po samotni, je stopil izza grmovja pred mene ta-le fant (pokaže na Staniča) in rekel: »Daj mi kolo!« Ker mu ga nisem hotel dati, me je sunil, zasedel kolo in se odpeljal z njim. Tekel sem za njim in klical: »Prime ga!« V Dolnicah so ga vjeli!« — »Ali si se ustrašil?« — »Seveda sem se!« — Stanič ni tajil, rekel je samo, da Kunavarja ni sunil. Sodba: 2 leti težke ječe. — »Ali sprejmete kazen?« — »Ne vem, kaj bi naredil!« — »Storite, kar hočete.« — »Naj pa bo: sprejemem.«

— Zaščitnik kinematografskih posetnikov. Posetniki kinov so se že večkrat obrnili na papeža s prošnjo, naj jim izmed svetnikov določi zaščitnika-patrona. Na to prošnjo je sedaj odgovoril generalni vikar Pompili, naj si posetniki kinov izbere za zgdled Janeza Krstnika, ki je tako ostro prigledal proti vsem zabladam sveta in klical k pokori, v tem duhu naj se kino prenori.

— Valute dne 1. julija na zagrebški borzi: 1 dolar 59 K; 100 carskih rubljev 115 K; 1 napoleon 280 K; 100 nemških mark 170 K; 100 lejev 170 K; 100 italijanskih lir 430 K; 100 češkoslovaških krun 150 K.

Ljubljanske novice.

lj Ljubljansko okrožje »Orlov« se zbira v nedeljo 4. t. m. pred cerkvijo sv. Petra ob 7. uri zjutraj in sicer Ljubljanski »Orli« dalje z Viča, Dobrave, St. Vida, Šmarli« deluje iz Viča, Dobrave, St. Vida, Šmarli« nega pod Šmarno goro, Preske, Dravlj iz Ježice, odkoder odkorakamo z godbo ob en četrt na 8. uro v Štepanjo vas, kjer bo glavno zbirališče, za vse druge je zbirališče kakor je v okrožnicah naznanjeno. Narodne noše dobrodošle. Pridite vsi točno! Udeleženci, ki prihajajo popoldne, naj pridejo naravnost v Hrušico.

lj Za koroške otroke je darovala kajšnja koroška gospodarska družba 5000 kron ob priliki cvetličnega dne za koroško mladino. Velikodušni in požrtvovalni družbi najlepša zahvala in priznanje. Da bi imela mnogo posnemovalcev v vsej Sloveniji. Nadaljni prispevki za namene koroškega cvetličnega dneva naj se pošiljajo na naslov Konrad Likozar, Mestna hranilnica, Ljubljana.

lj Papirnat drobiž mestne občine Ljubljanske ostane glasom navedbe ministrstva financ z dne 19. junija 1920, št. 18.692, v prometu in veljavi še do 31. decembra 1920. Drobiž se dobiva ob običajnih uradnih urah pri mestni blagajnici.

lj Kako delajo verižniki. Lastnik neke ljubljanske veletrgde je nakupil 2000 kg prekajenega mesa, da ga izvozi v Italijo. Ker je bil pa meseca marca izvoz ustavljen, je mož pustil meso ležati in ga ni hotel prodati v Ljubljani. Vse meso se je raztelega pokvarilo. Verižniški urad je trgova obsojil na 10.000 K globe in 3 tedne zapora. Ta kazen za milijonarja ni velika. Pripomnimo še, da je to milijonar, ki utva posebno naklonjenost liberalcev in socialdemokratov.

lj Pevec in kritik pred sodiščem. Dvanes se je vršila pred tukajšnjim sodiščem razprava v zadevi žaljenja časti med »Slovenčevim« opernim kritikom Marijem Kogojem in opernim pevcem Leopoldom Kovčem. G. Leopold Kovč je bil obsojen na 100 kron globe in poravnaje sodnih stroškov.

lj »Takim gospodom se ni treba niti sar učiti!« pravi nadsvetnik Zebre ljubljanski srarci Jožetu Cvernu, ki se je po drugo leto učil kovaštva, od takrat naprej je hodil po raznih krajih okoli v Sarajevu. Je tudi bil in v hrvaških šumah. »Zabljate k Vosporniku in v Egio, kajne?« — »Da.« — Ukradel je svojemu varuhu 2 kosi, svoji materi 4; vzel mu je tudi dva zavesi. Topolšku, ki je stanoval pri Cvernovih v Spodnji Šiški, je ukradel veliko tobaka in smotk. Cvern, ki je večkrat ukradel svojo mater, je zelo na slabem glasu, kakor je izpovedala okradena prija Topolšek. Na deželnem sodišču so mu pri sodili 10 mesecev prisilnega učenja v obliki težke ječe.

Razne novice.

— r Gozdni požar v Kanadi. Kot poročajo »Times« so nastali vsled suše velikanski požari v Kanadi, ki so uničili obsežne gozdove. V Novem Brunšvigu in v Novi Škotiški znaša škoda nad dva milijona dolarjev.

— r Dunaj — gospodarsko središče. Poljski »Eclair« piše proti temu, da bi se osrednja gospodarska točka za centralno Evropo prenesla v Pozun. Diplomacija in geografija si v tem oziru nasprotujeta. Pravi, da se mora Dunaj kot prometno središče srednje Evrope napraviti za gospodarsko središče, ker pride radi svoje produktivnosti in svojega zemljepisnega položaja edini v poštev.

Aprovizacija.

a Prekajene svinjske glave in prekajeni parklji. Na stojnici v Šolskem drevenju bo prodajala »Vnovčevalnica« odlobo prekajene svinjske glave po 14 K kg, prekajene parklje po 8 K kg.

a Moka. Brezplačna razdelitev moka revnejšim slojem je končana, razdeljene so bile preko dva vagona. Revnejši sloji črko »A« utegnejo dobiti v prihodnjih dneh brezplačno nekaj kaše, zdroba ali jespere, na kar se bo pravočasno objavilo.

Odgovorni urednik Jože Rutar.
Izdajatelj konzorcij »Večernji list« in Ljubljanski tiskar »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.